

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:	
Egy évre	240 Leu.
Fél évre	120 Leu.
Egy negyed évre	60 Leu.
Egy hónapra	20 Leu.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Császári Egyesült Vas-
úti palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand 1
(József főherceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, augusztus 17.

FOBB KOZLEMENYEK:

JUGOSZLAV—CSEH ELLENTÉ-
TEK.
VÉGET ÉRT A LONDONI KON-
FERENCIA.
A FASCISTÁK RÓMAT AKARJAK
MEGHODITANI.
NAGY TÖZEK MAGYARORSZÁ-
GON.
BOTRÁNYOS FOOTBALLMÉR-
KÖZÉS.
BONYODALMAK A VOLT FÖ-
HERCEGI URADALOM ÜGYÉ-
BEN.
HORTHY MIKLÓS — AZ IZGA-
TÓK ELLEN.
DANSZKY VALLOMASA.
POINCARÉ PARISBAN.

Washington — London

Nemsokára, hogy a békét megkötötték, a világ vezetői rájöttek arra, hogy sok minden nincs rendjén. Összegyűltek tehát Washingtonban, hogy megbeszéljék a megbeszélni valókat és megtalálják azt az orvosságot, amelytől a világ meggyógyul. A gazdag Amerika fővárosában a győztesek jöttek össze és főként arról folytak a szócáták, hogy a győztes államoknak mily mértékben kell leszerelni katonai erejüket. Az csak természetes, hogy gyakorlati eredmény nélkül oszlott szét a gyűlekezet. Ennek a negatívumnak azután az lett az eredménye, hogy Amerika nem

volt hajlandó többé beleavatkozni Európa ügyeibe.

Az agyonkinozott Európa betegsége pedig egyre rosszabbodott. A gazdasági krízis oly méreteket öltött, hogy újból konzultálni kellett. Ezúttal Genuában gyűltek össze a politikai orvosok. Erre a konzultációra meghívták a legyőzött államok vezetőit is abból a helyes feltevésből indulva ki, hogy a legbetegbb országok képviselői talán mégis ajánlanak oly orvosságot, amely meggyógyítja a halálosan beteg öreg kontinentet. Genuának megvoltak a maga szennzációi: német-orosz egyezmény, francia hajthatatlanság, Amerika büntető távolmaradása. De orvosságot nem találtak s így szétszözlött a konferencia azzal, hogy máskor és másutt fog határozni.

Nemsokára Hágában gyűltek össze az orvosságkeresők. De itt már nem az orvosprofesszorok konzultáltak, hanem a tanársegédek, akik bizony éppen oly eredmény nélkül távoztak, mint az előző két helyről a nagynevek. Ezalatt gazdasági és kulturális értékek pusztultak, az emberiségre rászakadt a gazdasági krízis minden nyavalyája.

Az általános depresszióban reménysugárként hatott a londoni konferencia. Talán itt mégis sikerülni fog gyógyító irt találni. Albion fővárosában ismét csak a győztesek képviselői gyűltek öz-

sze, de összekülönböztek a már felfedezett orvosság alkalmazása felett. Szétment ez a konferencia is anélkül, hogy a vergődő Európát sikerült volna talpra állítania.

És most mi fog következni? Talán újabb konferencia egy másik ország fővárosában. És az alatt, amíg konferenciáznak, amíg igen érdekes beszédeket mondanak, Németország lesüllyed a szovjet gazdasági nivójára, Ausztria belepusztul a várakozásba. Ma-

gyarországra az osztrák sors vár és Románia pénze romlik, mert nincs rend, nincs konszolidáció, nincs kölcsönös bizalom. A népek lelkében él a vágy, hogy végre igazán békejobbot nyujtsanak egymásnak, hogy kölcsönös megértésen alapuló gazdasági kapcsolatot vegyenek fel. De a világ vezetői: a kérelhetetlenek és doktrinerek csak tanácskoznak és úgy határoznak, hogy nem határoznak semmit. Ebbe tönkre lehet menni!

Két miniszter nyilatkozata a megértésről

(A köztisztviselők, a felekezeti iskolák és magyar ügyek.)

ORADEAMARE. Az Oradeamaren tartózkodó miniszterek a liberális párttal történt megbeszélés után fogadták Rador munkatársát, akinek kérdéseire a liberális pártviszonyok és egyéb aktuális ügyek tekintetében adtak érdekes intervjut. Az újságíró először Vajtoianu belügyminisztert kérdezte meg. Kérte, hogy a tisztviselők fizetésemelése érdekében adjon felvilágosítást.

— Rendkívül nehéz kérdés ez, felelte a miniszter. Ezt az ügyet nem lehet máról-holnapra megoldani, azonban a kormány kilátásba helyezte a következő elintézését, mert tudja, hogy ki kell elégiteni őket. Jelen voltam ma egy hete az országos tisztviselői

kongresszuson és közöltem ott, hogy az őszi ülészenek benyújtom javaslatomat a tisztviselők fizetésemelése érdekében.

(Milyen benyomásokat szerzett a miniszter az erdélyi körútján — kérdezte az újságíró?)

— Általában a legjobbak a benyomásaim. Így Máramaros-Szigeten, ahol a miniszterelnök ur kíséretében voltam, meggyőződtem, hogy ott nagyon békés hajlandóságú a lakosság. De ugyanazt tapasztaltam mindenhol Erdélyben, valamennyi városáról.

(A miniszterelnök urnak valószínűleg tudomása van arról a szigorú tanügyi rendeletről, amely lehetetlenné teszi, hogy felekezeti iskolába más felekezeti tanuló is beiratkozhasson, mint

Györgyből művész lesz.

Irtá: Püski Géza.

György még csak hat hetes volt. De a szülei a világról sem nevezték Gyurinak, vagy Gyurikának, mert Györgyöt komoly élet-hivatásra akarták előkészíteni, amely nem tűri a becézéseket és igen fontos, — mondotta a papa — hogy Györggyel a komoly élet-hivatását minél előbb érzékelteszük. György a kékszemű, ritka szakmá-szin hajú György minderről semmit sem tudott. Ő csak zsarnokoskodott szülői fölött és hangos sivitással jelezte vágyait és hangulat-változásait.

Igen gyakran tilt össze a családi tanács, amely a papából és a mamából állott, hogy megvitassa Györgynek jövőendő életét. Abban már közösen megegyeztek, hogy György művészi pályára fog lépni.

— Az átöröklés, az atavizmus tudománya már régen bebizonyította, — magyarázta a papa — hogy a szülőkből, esetleg a nagyszülőkből még lappangó képességek fokozott mértékben fejlődnek

ki a gyermekekben, vagy az unokákban.

— De hát milyen képességei voltak a te papádnak, vagy a mamádnak? — kérde György anyukája, — mert az én apám kitünően tudott terménnyel kereskedni. A mamám művésziesen főzött. A terménnyel való kereskedés kitünősége fokozódhat, de sohasem művészeté. A művésziesen való főzés pedig nem való férfiaknak.

— Az én anyám, — felelte György apukája — főzési tudomány szintén művészi magaslaton állott. Az apám pedig... mit is tudott az apám a pálinkafőzésen kívüli? Igen! Nagyon gyakran rajzolgatott és néha olyan nagyszerű képeket tudott papírra vetni, hogy öröm volt nézni. Határozottan tehetséges rajzoló volt. Aztán én is jól rajzoltam az iskolában, szabadkézirajzból állandóan jeleket kaptam. Festeni is tudtam. Egy szer tintával befestettem a rajzánár tollszárát, csak azért bukta-tott meg.

Györgyből festőművész lesz, határozották el egyhangúlag a sze-

rető szülők. György sorsa ezzel meg volt pecsételve. Apuka a nagy fontosságú elhatározás napjától fogva igen gyakran hozott Györgynek különféle ajándékot, például: színes ceruzákat, festékeket és hasonló felszereléseket, amelyek a festőművészet magját elhíntik az ártatlan gyermeki lélekben. (Igy olvasta ezt a papa egy tudományos könyvből.) György pedig töle telhetőleg igyekezett felhasználni az ajándékokat. A festékeket többszöri figyelmeztetés dacára szája-ba vette, amitől egyszer megrom-totta a gyomrocskáját. A gyermek-kocsi nemujét pedig nem győzte a mamácskáját eleget mosatni, mert György nemcsak az arcát és kezét piszkolta be az igen gyakran nedvessé vált festékanyagokkal, hanem a fehérneműjét is. De ez mind nem volt fontos, fődolog az volt, hogy György láthatólag örült az ilyenféle ajándékoknak, mert amikor az anyukája átadott neki egy színes festékdarabot, vagy ceruzát, boldogan tapsolt maszatos kezeivel és az örömtől mosolygózva vált különféle színes festé-

kekkel bemázolt arca olyan volt, mint egy deris futurista festmény.

Györgyről a megelégedett szülők jólesően állapították meg három éves korában, hogy testben és lélekben állandóan gyarapodik. A „művészlelkű“ gyermekről nem hiányzott a művész legfontosabb alapköve: szép sötétszöke, való-láig erős haja volt. Ha vendégek jöttek, hamarosan Györgyről esett szó.

— Festőművész lesz! — mondotta komolyan a mama. A tehetsége már nagyszerűen fejlődik.

És megmutatta György ákombákompait, a jóakarati vendégek pedig szívesen magyarázták azokban a vonalak harmóniáját és a tehetség sok jelet.

— Gyere csak György, — kiabált át a mama a gyermekszobába. És György jött, festékesen, maszatosan.

— Mutasd be magad a nének.

— Továc Döjd vadok, — mutatta be magát a gyermek. A vendégek természetesen el voltak ragadtatva. „Kedvesebb, szebb, tehetségesebb gyermeket még nem

a milyen az iskola jellege, másrészt pedig, hogy a zsidó iskolák nyelve román vagy zsidó, de magyar semmiesetre. Ez a kérdés izgatja ma az egész magyar kisebbséget. omelynek integráns része az itt élő zsidóság is. Mi a véleménye a kérdéstről a miniszter urnak?)

A miniszter pár pillanatnyi gondolkodás után ezeket mondotta:

— Ezt a kérdést sokszor vetette fel már a minisztertanács és igen sokat tárgyaltak már róla Angelescu miniszterelnök ur hivatalában is. Hőzzám ez a kérdés ugyan nem tartozik, de annyit mondhatok, hogy augusztus 24-én a minisztertanács foglalkozik ezzel az ügyel behatóan. *Biztosítom önöket és önökön keresztül az egész magyarságot és a kérdéssel foglalkozó illetékes ténylezőket, hogy megértéssel fogja kezelni a kormány ezt a kérdést.*

(Kegyelmes uram, 1918 óta Erdélyből tizezrével menek el olvanok, akiknek ez a föld szülőföldjük. S ezeknek egyrésze most a legnagyobb nélkülözésekkel küzd, mert existenciájuk itt volt s ezt elhagyva nem találták meg reménységüket, amivel biztatták őket. Most ezek vissza szeretnének jönni, hogy békés, dolgozó polgárai legyenek Romániának. Lehetséges volna-e ezeket repatriálni, visszatelepíteni és nem utasítani e vissza a miniszter ur az ilyen kérvényeket

— Semmi nehezebb akadály nincs annak, hogy visszajöjjenek azok, akik komolyan román állampolgárok akarnak lenni — felelt a miniszter. Visszafogadjuk őket, de megbízhatóságot várunk tőlük. Persze — teszi hoz-

tá tréfásan Vajtoianu — olyat, aki Kun Bélára esküszik, nem igen szívesen látunk.

Megnyugtattuk a miniszter urat, felelt az újságíró, hogy Kun Béla hívei nem igen repatriáltak innen Magyarországra.

Ezután Banu kultuszminiszter is fogadta a Rador munkatársát és nyilatkozott neki az aktuális problémákról. Beszélte az oradeamarei színházról, amely részéről a legmesszebbmenő támogatásra számíthat. Aztán így folytatta:

Nem kell jobb bizonyíték a kormány megértéséről, mint az az üdvözlő távirat, amelyet a kormány néhány nappal ezelőtt a segésvári Petőfi-ünnepen résztvevőkhöz intézett. Vagy lehet-e a kormány toleranciájának pregnánsabb jele, mint az, hogy ugyan azon ünnepségek alkalmával a magyar nemzeti trikolor ott lebegett a díszmenet élén...

— Talán túl nagy is volt az a tolerancia, jegyezte meg a miniszter fiatal titkára...

— Nem, nem volt túl nagy — jegyezte meg sietve a miniszter. Természetesen fakad ez a mi megértésünkből.

(Arra a kérdésre, hogy ad-e a miniszter beutazási engedélyt a Magyarországból szerződött magyar színművészek számára, a kultuszminiszter így felelt:

— Természetes, hogy azok és már adtam is az oradeamarei színháznál s adni fogok a jövőben is, feltéve, ha a sziguranciának semmi kifogása nem lesz ellene. Hiszen a kultura tekintetében való egyetértést és együttműködést ezek biztosítják — fejezte be a kultuszminiszter. Keresni kell a megértést a kultura céljából, a

melyet egyetemes szempontok szerint kell ma felfogni. Összel megindítom azt a régen tervezett kulturális akciót, melynek legfőbb célja a kultura megismertetése segítségével egymáshoz közelebb hozni

mindannyiunkat. Egyelőre csak annyit árulok el, hogy a legelső lépésem az lesz, hogy egy román nyelvű Petőfi életrajzot és verses kötetet fogok megjelentetni a kultuszminiszterium kiadásában.

Bonyodalmak

a volt főhercegi uradalom ügyében.

— Megtámadták az időközben történt ingatlaneladásokat. —

Az Aradi Közlöny már többször részletesen emlékezett meg József főherceg chisineui (kisjenői) volt uradalmáról abból az alkalomból, hogy azt néhány nappal ezelőtt a békeszerződések értelmében állami birtokba vette a kormány. A birtokbavételből kifolyólag némi bonyodalmak keletkeztek, ezekről számolunk be mai tudósításunkban.

Tegnap délelőtt Momák Döme dr. aradi ügyvéd, József főherceg teljhatalmu romániai megbízottja megjelent Marcus Mihály dr. prefektus előtt és elmondotta, hogy József főherceg központi jószágkormányzóságától, Budapestről távirati utasítást kapott, hogy éljen jogorvoslattal a birtokba vétel ellen. A prefektus kijelentette Momák dr.-nak, hogy ebben az ügyben semmit sem tehet, a prefektusi hivatal nem felelősségi fóruma a kormányintézkedéseknek. Momák dr. ekkor kijelentette a prefektusnak, hogy az uradalmi kastély lepecsételt irodájában több magán, ügyvédi irománya van, azonkívül lovai és egyéb ingóságai is vannak a birtok területén és kérte azok kiszolgáltatását. A József főherceg

uradalmon lévő idegen ingóságok ügyében az éppen jelenlévő Constantinescu földmivelésügyi miniszter is fogadta az ügyvédet, aki nek kijelentette, hogy a néhány nap mulva történő leltári átvétel alkalmával fogják megállapítani, hogy mely ingóságok nem képeztek Habsburg-tulajdont és azokat jogos tulajdonosaiknak kiadják.

Sokkal komolyabb természetű az a bonyodalom, amely abból kifolyólag állott elő, hogy a román állam későbbben vette hivatalosan át a birtokot, mint azt tulajdonképpen jogában állott volna. A csehek már az impérium átvétele után azonnal bekebelezték az összes volt Habsburg-birtokokat, a román kormány csak most, mintegy 14 hónappal a békeszerződés joghatályba lépte után tette meg a hivatalos intézkedéseket az uradalom átvételére. Ez a halasztás azonban semmi jogi hátránnyal nem járhat a román államra nézve, mert az átvételről törvény intézkedik és a román állam attól a perctől birtokosa volt már minden Habsburg-tulajdonnak, amikor a békeszerződést, amely a bekebelezésről intézkedik, az országgyűlés törvénybe iktatta. A hivatalos átvételi aktus csak formáság és az uradalom eddigi intézőinek nem volt joguk ahhoz, hogy akár a saját, akár József főherceg nevében a birtokból bármit eladjanak. Azonban azóta, amióta az uradalom a román állam tulajdonát képezi, több eladás történt a birtokállományból, amint ezt eddig megállapították, egyedül Chisineu (Kisjenő) községben kétféle házat adtak el. A kormány ezeket az eladásokat jogszerűség szempontjából megtámadja.

A néhány nap mulva megtörtént leltári átvétel után megállapították mindazokat a hiányokat, amelyek a tulajdonjog törvénybeiktatása óta felmerültek. Ezekért a hiányokért az uradalom eddigi vezetője felelős. Erre vonatkozólag Momák Döme dr. kijelentette Marcus Mihály dr. prefektusnak, hogy az esetleges hiányokért csak abban az esetben vállalhatja továbbra is a felelősséget, ha a kormány folytatólagosan őt bizza meg az uradalom ügyeinek intézésével. Ezt azonban, már arra való tekintettel is, hogy Momák dr. József főhercegnek volt a teljhatalmu megbízottja, a kormány nem teszi meg. A birtok eddigi jövedelmét illetőleg azt a felvilágosítást kaptuk, hogy az uradalom minden jövedelme, amely a tulajdonjog törvényszerű életbelépése óta befolyt a román államra...

láltunk Györgyénél" mondották áradozva. György szüleinél pedig nem volt boldogabb ember a világon.

Telt, mult az idő. György iskolába került és mindenki tudta, hogy festőművész lesz belőle. A papának megígérte György tanítója, hogy fejlesztend fogja festőművészit tehetségét. Habár azt vette észre, hogy György különösebb tehetséget nem árult el, de ezt a szülőknek nem kellett tudniok. Mindig jól jött a szegény tanítónak egy kis zsir, liszt, vagy egy pár tyúk ebben a nagy drágaságban.

Amikor György a négy elemi osztályt magamögött hagyta, természetesen reálba iratták be, mert a papa, akinek tapasztalatai voltak ezen a téren, tudta, hogy a reálban nagyobb súlyt fektetnek a rajzra és a festészetre. De György, aki különben nem volt rossz fiu, annál rosszabb tanulónak bizonyult. Igen gyakran látták el tanárai ezzel a tanácscsal:

— Eredj suszterinasnak fiam, ha boldogulni akarsz az életben! De György tudta, hogy ő belőle festőművész lesz és nem sokat adott ezekre a rosszakaratu kiszólásokra.

Róvások, intések, nasználó tanácsok és pótvizsgák szenvedésel

után eljutott György a reáliskola negyedik osztályáig. De itt megakadt, még a pótvizsga sem használt, amelyen György végérvényesen elhasalt. A családi tanács újra összeült és egy hosszas vita után úgy határozott, hogy felküldi Györgyöt a fővárosba egy festőiskolába tanulni. A határozatot végre is hajtották. György felkerült a fővárosba, beiratták a szülei egy festőiskolába, beadták egy internátusba, ellátták jótanácsokkal és elbucsztak tőle hangos csókokkal és még hangosabb sírással.

Levelek és csomagok mentek Györgynek minden héten, amik telve voltak tanácsal, biztatással és jó sütneményekkel. Nem is kell mondanunk, hogy melyiknek örült György a legjobban. A mama egyetlen levelében sem felejtette el megismételni: „Fiam a legelső alkotásodat remélem szerető szüleidnek fogod ki'adni."

És a szerető szülők szívzorongva várták a legelső alkotást. Mindennap elolvasták a fővárosi lapokat, nem pillantják e meg a „felfedezett tehetség" című rovatban drága fiuknak nevé.

Egy szép nyári reggel csomagot hozott a posta. A mama vette át. Izgatottan olvasta a címkén a küldő nevéét és örömmel kiáltott fel: „A fiam, a drága fiam elküldte

a legelső alkotását." Sietve bontotta fel a csomagot, amelynek nem olyan volt az alakja, mintha festmény volna benne. A leszedett papírok tömkelegéből egy doboz került napvilágra. Barna papírba csomagolva különös alakú tárgyat emelt ki belőle izgalomtól reszkető kézzel György édes anyja. És a barna papírból kihullott — egy pár cipő.

Amolyan esinos lakktopánka volt lényes csattal díszítve. A mama nem értette a dolgot. A nő hiúsága azonban felülkerekedett; leült, hogy felpróbálja a gyönyörű cipőket és egy levelet talált az egyikben. A levelet György írta és ez állott benne:

— Kedves szüleim, ne haragudjatok. Itt küldöm a már oly gyakran kért legelső alkotásomat. Festőművészt akartatok belőlem nevelni, de én nem arra születtem. A festőiskola tanárai gyakran ismételték meg azt a jó tanácsot, amit otthon is hallottam néhányszor: menjek suszterinasnak. A tanácsot megfogadtam. Nem akartam megírni, nehogy szomorúságot okozzak nektek. De most, hogy önállóan megcsináltam egy pár cipőt, nincs mit tagadni. A meseterem véleménye szerint művész vagyok a cipőkészítésben. Szerető utatok — György.

A Feltűnéstkelő Úr!

A fiatal ember, akiről szó van, annyira tipikus és annyira aradi, hogy már lehetetlen figyelmen kívül hagyni. Monoklivál a szemén, divatos ingkabátban, állandóan mosolygó, borotvált arcával, közismert alak az aradi korzón. Nevezzük csak feltűnéstkelő urnak. A neve megmondja egyáltalán a karakterét. Ha valahol van, hangosan beszél, hevesen gesztikulál, mindenbe beleszó és semmihez sem ért.

Feltűnéstkelő ur tegnap beült egy főtéri cukrászdába, természetesen nem volt egyedül, hanem egy ennivaló kás szőke hölgygel... Csevegtek a fagyalt és tészta mellett. A fiatal ember igen élénk tempóban adott kifejezést gondolatainak. Bírálta az erkölcsöket, az embereket, a nőket, az írkat és a kritikusokat. Csak önmagáról hallgatott bölcsen. A cukrászdában ülő vendégek valamennyien odafigyeltek a Feltűnéstkelő urra, a ki halálos komolysággal beszélt tovább és élvezte a saját hangját és a hatást.

Feltűnéstkelő ur nézetét a cukrásziskasszonynak.

— Hat sütemény — mondta főlényes hangon.

— Tizenkét tel — selyptette a kisasszony, aztán rövid gondolkodás után hozzátette — és két fagyalt!

— Ja pardon... két fagyalt — szólt az ur — majd elfelejttem!

... Feltűnéstkelő ur még a szórakozottságával is feltűnést kellett! (S—d.)

Nagy tüzek Magyarországon.

(Leégett a Neuschloss-Lichtig parkettgyár.)

Három hatalmas aranyu tűzveszedelemről ad hírt budapesti tudósítónk. Az egyik tűz kedden este Pestszentlőrincen pusztított. Kedden este a pestszentlőrinci Neuschloss-Lichtig-féle parkettgyár gyulladt ki. Reggelre sikerült ugyan lokalizálni a tüzet, de maga a gyártelep még ma délelőtt is égett. A telepen felhalmozott 18 vagon parkett-áru még mindig lángban áll. Ma reggelig három szárító kamara és 16 vagon parkettfa pusztult el. A kár az eddigi megállapítás szerint *nyolc-tíz millió korona*.

Az elmúlt éjszaka a budapesti *Silos-telepen*, ahol a multkor rengeteg érték pusztult el, ismét tűzvesz dühöngött. Ezúttal a zsákraktárban keletkezett a tűz, a mely sok zsákot hamvasztott el.

A harmadik tűzvesz Kőbányán volt. Ma reggel kigyulladt a Bihari utca és Szállás-utca sarkán levő hatalmas gipszraktár. A nagy szélben gyorsan terjedt a tűz. A raktárban nagyjértékű gipszkészlet ment tönkre.

Véget ért a londoni konferencia.

(Döntés nélkül oszlott fel az értekezlet. — Novemberre új konferenciát hívnak össze.)

London. A szövetségesek konferenciája véget ért anélkül, hogy határozott megegyezésre jutottak volna. Poincaré ellentétbe jutott a többi szövetséges hatalom minisztereivel és kijelentette, hogy saját kormányával kell tanácskoznia. Ugy hírlik, hogy a szövetségesek ez év vége felé újabb tanácskozásra ülnek össze, amelyen fontolóra fogják venni az akkori helyzetet.

Schanzer vasárnap azt ajánlotta, hogy az egész vitát halaszták el addig, amíg az egyes országok befejezték alapvető tárgyalásaikat az Egyesült-Államokkal és hogy a konferencia azután, egy most még meg nem határozott időben, üljön ismét össze. Nyilvánvaló volt, hogy Poincaré ehhez a javaslatához vasárnap a Schanzerrel folytatott beszélgetése folyamán hozzájárult. De amikor ez az ügy a delegátusok találkozásánál ismét szóba került, Poincaré azt mondta, hogy ezt a javaslatot is csak akkor fogadhatja el, hogyha nem engedélyeznek időközi moratóriumot. A többi szövetséges mind kivétel nélkül tartotta Poincaréékat ezt az ideiglenes megoldási módozatát. Schanzer erre kéthónapi moratóriumot javasolt. Azonban Poincaré ismét elutasított minden feltétel nélküli moratóriumot.

Lloyd-George erre azt mondta, hogy Nagy-Britannia sohasem látta szükségesnek a konferencia összehívását és hajlandó arra, hogy a moratórium kérdését teljesen a jóvátételi bizottságra bizza. Lloyd-George megismételte Nagy-Britannia hajlandóságát először is arra, hogy a Schanzer által javasolt elhalasztó határozat formáját fogadják el, másodsor pedig arra is, hogy a moratórium kérdésében a jóvátételi bizottság döntsön, harmadsor pedig arra, hogy azok a garanciák, melyeket a garancia-bizottság már követelt és Németország elfogadott, rögtön alkalmazassanak, végül negyedsor arra, hogy Nagy-Britannia vállalkozik arra, hogy nem támaszt igényeket sem kamatok, sem tőke tekintetében szövetséges társaival szemben, akik Angliának tartoznak, addig a konferenciáig, melyet Schanzer az év vége felé tartandónak javasolt. Ezeket a javaslatokat az összes delegátusok elfogadták és erősen támogatták Poincaré kivételével.

Poincaré azt mondta, hogy Franciaország semmitéle moratóriumba nem evezik bele új zálogok és garanciák nélkül. Erre a kijelentésre Lloyd-George megállapította, hogy nem járulhat hozzá a konferencia elhalasztásához, anélkül, hogy a moratórium kérdésében határozatok volna, mivel ez

egyértelmű volna azzal, hogy a jóvátételi bizottságot utásítsák, hogy ne engedélyezzen moratóriumot. Lloyd-George folytatólagosan kijelentette, hogy a konferenciának egyedüli létjogosultsága az az általánosan tudott tény volt, hogy Németország jelenleg nem képes eleget tenni fizetési kötelezettségeinek. Az angol kormány mindig azon a nézetem volt, hogy ez oly helyzet, amellyel a jóvátételi bizottságnak kell foglalkoznia és hogy nem kellett volna a szövetségeseknek addig konferenciát tartaniok, míg a jóvátételi bizottság javaslatai nem állottak rendelkezésre.

A konferencián vitatkoztak új zálogokról és garanciákról és mindig ezeket állították oda, mint a moratórium szükséges előfeltételeit. Nagy-Britannia úgy véli, hogy a garanciabizottság részéről javasolt zálogok és garanciák teljesen megfelelőek voltak, minélfogva az új követeléseket, melyeket Poincaré ajánlott, ellenzi. És pedig ellenzi nem Németország iránti

Hozzászólás Öngagsága problémáihoz

Igen tisztelt Szerkesztő ur! — írja egyik előfizetőnk — Ha egy férfi és nő között bizalmas a viszony, úgy azt semmi szín alatt a tegeződés hozta létre, hanem az egyéni szimpatia. Ez tehát nem divatnak nevezhető, amely a társadalmat „Sodoma és Gomora elstilyedéséhez” vezeti, hanem egy egyszerű megszólítás.

A tegeződés nem hozza közelebb a férfit a nőhöz, mert a nők éppolyan tisztességesek maradnak, ha tegeződnek, ha a nevelésük olyan és semmi szín alatt sem szabad egy anyának, ezt kritika tárgyává tenni, mert vagy úgy nevelte leányát, hogy megállja a helyét, vagy pedig „magázva” bizalmaskodik. Én a magam részéről a strandolást sem ítélem el, mert a hogy a strandon vannak, éppoly elmehetnek korzóni is — ahogy ma öltözködnek. — Tehát nem a tegeződésen kell megbotránkozni!

Végül szeretném Öngagságától megkérdezni, hogy hogy gondolja azt, amikor idegen férfi „megpacskolja és servus angyalom”-nak szólítja meg az asszonyt, ugyanakkor férjét pedig távortartja magától. Hiszen ilyen asszonynak nincs szüksége férfire, — de nem is szokott lenni. De semmi szín alatt nem a tegeződés hatalmazta fel a férfit az ilyen viselkedésre. Tisztelettel: Egy vidéki előfizető.

(Jelen levél egyike a legutolsóknak, amelyet leközlünk, a rengeteg beérkezett hozzászólás közül. Legközelebbi számunk valamelyik

gyengédségből, hanem azért, mert vel Nagy-Britannia azt hiszi, hogy ezek az újabb rendszabályok saját elérendő céljukat tennék lehetetlenné. Lloyd-George rámutatott azokra a nehézségekre, amelyeknek a német kormány nézne elébe, ha a német birodalmi gyűlést arra kellene bírnia, hogy fogadja el ezeket az újabb garanciákat. Az angolok azt akarják, hogy Németország oly helyzetbe kerüljön, mely képessé teszi arra, hogy lényeges fizetményeket teljesíthessen. Az angolok azt hiszik, hogy megvan a lehetőség gyorsan elérni azt, hogy Németország kölcsönt vehessen fel, mely által a szövetségesek nagy összegekhez jutnának. Lloyd-George azonban attól tart, hogy ily irányban most lehetetlen a megegyezés. Poincaré kivételével az összes delegátusok egyetértettek Lloyd-George felfogásával. Poincaré azt mondta, hogy a helyzetet kormányával újabb megfontolásnak fogja alávetni. Ezzel a konferencia véget ért.

LONDON. Az United Press tudósítója jelenti lapjainak, hogy arról van szó, hogy új konferenciát hívnak egybe, amelynek idejét novemberre teszik.

kérem saját véleményünknek adunk ebben a kérdésben kifejezést. A szerk.)

Poincaré Párisban.

(Nincs ellentét Anglia és Franciaország között.)

PARIS. Poincaré francia miniszterelnök Londonból Párisba érkezett ahol a mai minisztertanácsban beszámolt a konferenciáról.

LONDON. Miután a konferencia sikertelenül fejeződött be, a francia és olasz megbízottak már tegnap elhagyták Londont. A tárgyalások teljesen eredménytelenül végződtek, de a szövetségeseknek egymáshoz való viszonya nem rosszabbodott, ami kivülágik abból, hogy az értekezlet kudarcra után még megbeszéltek az osztrák kérdést. Arra a hírre, hogy az antanton belül szakadás fog bekövetkezni, Poincaré a Havas-ügynökség londoni tudósítója előtt kijelentette, hogy annak valódiságában nem kell hinni. Ő mindent elkövet, hogy a szerencsétlenséget elhárítsa. Ha Franciaország és Anglia között bekövetkeznék a szakadás, bizonyára nagy szerencsétlenség volna, de még nagyobb lenne a baj, ha a két nép érzésben is eltávolodnék egymástól. Poincaré szerint ezek a feltevések nem valósulnak meg.

PARIS. A francia lapok helyeslik Poincaré eljárását. A Figaró írja: Az egész londoni tárgyalás Lloyd-George látszat hadijátéka volt, mert már előzőleg megegyezett Németországgal a biztosítékok nélküli moratóriumban. Az események további alakulása attól függ, hogy Franciaország elfogadja-e a jóvátételi bizottság döntését, vagy cselekvési szabadságára hivatkozva behajtja Németországon a jóvátételi összegeket úgy, amint jónak látja.

BERLIN. A német kormány ma ötszáz ezer font sterlinget utalt át az

angol és francia kiegyenlítő hivatalnak.

KOBLENZ. A Rajna-bizottság Mamm wiesbadeni tartományi főnököt felmentette hivatalától azzal az indoklással, hogy ennek a német főtisztviselőnek hivatalban való maradása nem alkalmas arra, hogy a megszálló csapatok biztonsága és szükségletei garantáltassanak.

Kéri Pál Bécsben van.

BÉCS. Kéri Pál augusztus 8-ika óta Bécsben tartózkodik Kéri Pált Haubrich és Dvorcsák népbiztosokat még Rigában kivették a cserefooly szállításból, amelyet Magyarországból utnak indítottak. Jól értesült körökben úgy tudják, hogy az osztrák szociáldemokrata párt egy Bécs melletti szanatoriumban helyezte el gyógykezelés végett. A magyar követséghez közelálló helyen tudják, hogyha Kéri és társai tényleg Ausztriában vannak, akkor a magyar kormány szabályszerű megkereséssel kiszolgáltatásukat fogja kérni Ausztriától, mert a rigai egyezmény értelmében a kicserélt elítélteknek csak az orosz impérium területén biztosít büntetlenséget.

Sport.

Football.

— ATE—Glória CFR 3:2 (2:2). Kedden volt a „Vasas“ vándordíj első fordulójára, amely azonban a második félidőben a Glória CFR sorozatos durvaságai miatt botrányba fulladt. Maga a játék sportértékét tekintve sem tartozott a jobbak közé, mely érthető is, hisz az ATE 5, a Glória CFR 2 tartalékkal állott ki a mezőnyre. Az első félidőben a Glória CFR komplettebb csapata volt fölényben, az ATE teljesen tartalékoltszerű fedezetsora csak ritkán vetette elő a csatársort. A vezetést a Glória CFR szerezte meg Vasváry, majd Szabó goaljaival, melyet az ATE he lyesen megítélt tizenegyesekből Puskás biztos lövéseivel mindig egyenliten tudott. A második félidőben előbb változatos játék, majd meleg helyzet a Glória CFR kapuja előtt és Puskás megszerzi az ATE győztes goalját. A Glória CFR játéka ezután teljesen eldaruult, egyik faultot a másik után követték el, melynek eredménye Mágori kiállítása volt. A Glória CFR-nek azonban alkalma volt még így is tizenegyesből kiegyenlíteni, de a goalnak hitt labdát Löwenberg kapus a közönség tapsvihara közepette bravúrosan védte, a kipattanó labdára ismét rávette magát, mire Müller össze-vissza rugta. A bírószerre Müllert is kiállította. A játék ezután teljes szürkületben még egy pár percig tovább folyt, de mikor Czibula Rémyt a fején súlyosan megsebesítette, Pálkás bíró lefújta a mérkőzést. A szövetségnek erősen a figyelmébe ajánljuk, hogy mindazon játékosokat, kik elfelejtik, hogy football-pályán és nem bikaviadalon vannak, szigorúan büntessék meg, mert különben a football-mérkőzéseink tényleg elfajulnak.

Glória CFR II—ATE II 3:0 (2:0) A bronzlabdáért lefolyt mérkőzést a szerencsésebb Glória CFR nyerte. Bíró Burdán.

— Universitatea—Glória CFR—AAC mérkőzés. Szombaton délután 6 órakor a Glória-pályán a Glória CFR, vasárnap délután az AAC pályán az AAC játszik barátságos mérkőzést a chuji egyetemi csapattal.

Horthy Miklós — az izgatók ellen

(Vitézzé avatási ünnep a Margit-szigeten.)

BUDAPEST. Tegnap délelőtt folyt le a Margit-szigeten a vitézi szék vitézzé avatási ünnepélye. Azokat avatták fel, akiket Horthy Miklós kormányzó, mint a vitézek elsőnek megválasztott főkapitánya ütött vitézzé. Az ünnepségen megjelentek: a kormányzó és családja József főherceg a családjával, továbbá az egyházi, politikai és társadalmi előkelőségek. Az előzetes tábori misét Zadravecz István tábori püspök celebrálta. Az egyházi szertartás alatt a zenekar régi magyar egyházi énekeket játszott. Mire után Zadravecz püspök, majd a képviselt felekezetek papjai mondtak imát. Ezután Horthy kormányzó beszédet mondott az oltár előtt felállított emelvényről. Ezen a vitézi szék asztala állott, rajta a vitézi szék cimereivel ellátott terítővel. Az asztalon ott volt a biblia, az áldozó kehely és a vitézi rend alkotmánya. Horthy többek között ezeket mondta:

— Vitézek! A vitézségben és hősi cselekedetekben ti bizonyítottok a legjobbaknak a nehéz időkben. A vitézi rend verien gyökeret a vérázattal magyar televényen, legyen helőle hatalmas tölgyerdő, amely dacoljon a második ezredév viharával. A vitézi rend legyen turáni fajunk büszkesége, amelynek működésére isten áldását kérem.

Ezután felolvasták a felavatandó vitézek névsorát. A vitézek a főkapitány diszkardjával három ütést mértek a diszpajzra a következő szavak kíséretében:

— Tisztelet adassék az igaz is

temnek, akit a mi őseink hadurnak neveztek.

Mire a diszkardot átnyújtották a kormányzónak, mire a vitézek letették az esküt. Utána a vitézek egyenként féltérde ereszkedtek a kormányzó előtt, aki a következő szavakkal ütötte őket vitézzé:

— A Hadur nevében vitézzé ütlek!

A szertartást áldomás követte. A kormányzó felköszöntő beszédében kijelentette a következőket:

— A háboru után éreztük az aknamunkát, amely mindent fel akart fordítani, hogy a felforgatók a háboru alatti romboló munkájuk számonkérése elől kitérjenek. Ezután jött a szennyves vörös ár és minden gyalázat erre az országra. Ma már odakünn kezdik tisztán látni a dolgokat. Az izgatókra kell figyelniük, ellenük kell szervezkedniük. Hogy ki a vezér, az mindegy. Csak az a fő, hogy becsületes és hazafias legyen és intésére engedelmeskedjék az országnak. Poharamat József főhercegre ürítem, aki nemcsak vezérő tábornok, hanem harcos katona is volt.

József főherceg válaszában biztositotta a kormányzót a vitézek hazaszeretéről és áldozatkészségéről. Nagy Pál tábornok a kormányt köszöntötte fel, amit nagyatádi Szabó István köszönt meg, kifejezve azt, hogy a kormány semmi körülmények között sem hagyja el a kormányzót.

A faszolsták Rómát akarják meghódítani.

(Mussolini nyilatkozata.)

Berlin. A Tageblatt római tudósítója érdekes jelentést közöl Mussolini a faszolsták vezérének egy nyilatkozatáról, amelyet a nápolyi Mattino munkatársa előtt tett. Mussolini a fascizmus nyílt felvételének megfelelően lelepleztelenül tárja fel programját. A „feketeingesek“ vezére kijelentette, hogy meggyőződése szerint

a faszolsták pártjának nemzeti tanácsát, amelyet vezérkarnak is lehet nevezni, októberre minden esetre be fogják hívni Nápolyba.

Azt is kijelentette Mussolini, könnyen meglehet, hogy ezt az alkalmat felhasználják a faszolsták a párt erőinek koncentrációjára, mert megakarják mutatni, hogy az eszme Délolaszországot is meghódította.

Róma meghódítása folyamatban van.

Nem arról van szó, hogy a jelenlegi fegyverben álló fascista haderők, amelyek összessége 200—300.000 embert számlál, Róma ellen vonuljanak, bár stratégikailag ez is lehetséges volna, miután az adriai és tiberi tegerpart, valamint a közöttük levő átjáró határmunkban van, hanem arról, hogy

Róma meghódítása már politikailag is küszöbön áll.

A legközelebbi hónapok megoldják a parlamenti kérdést. Hogy a fascizmus át fogja alakítani az államot az kétségtelen és az új politikai bázis már készül. Felfogása szerint a Facta kabinet csak miniszterum, de nem kormány, a kamara nem képviseli többé a nemzet akaratát és a novemberi választások el fogják söpörni. Az új választások Mussolini szerint elkerülhetetlenek.

A tótok önkormányzatot követelnek.

Prágából jelentik: Nemcsak Hlinka ellenzéki pártja, hanem a tót nemzeti párt (a Stodola- és Micsura-csoport), amely kifejezetten tót kormánypárti, sikra száll immár a Felvidék önkormányzatáért. Ez a párt memorandumot intézett a prágai kormányhoz, amelyben kifejti, hogy nem használ az, ha Csehország, Morvaország és Szilézia mintájára szervezik a Tótföld közigazgatását, hanem önkormányzati alkotmányt kell adni a Felvidéknek. Ha ezt nem teszi a kormány, feltétlenül ellentétbe kerül a tót nép 1918 október 30-iki ünnepélyes nyilatkozatával. Feltétlenül szükséges tehát, hogy az alkotmányba Svájc, Amerika, vagy a szomszéd Ausztria példájára felvegyék a

szövetségi állam elvét és a hitélet, iskola, valamint a kormányzati és más berendezésekre vonatkozó egyéb kérdéseket önkormányzati alapon helyezték. Ez követelés halaszthatatlan, mert a dolgok jelenlegi állása egyre zavarosabbá teszi a tótok és csehek viszonyát.

Danszky vallomása

(Meg nem esketett koronatanu.)

BUDAPEST. A Landaurpörben ma kihallgatták Markovics István orgonaépítőt, aki a G. osztályban teljesített szolgálatot. Markovics, akit ez év áprilisában kémkedés miatt halálra ítélték, a Landau melletti cellában volt fogságban. A mai tárgyaláson semmire sem akart emlékezni. Csak ármát halott, egyebet nem. Markovicsot nem eskették meg, még pedig az ügyész indítványára, aki azt hangoztatta, hogy Markovics érthető lelkiállapotából kifolyólag nem tud, vagy nem akar vallani. Ezután felolvasták a meg nem jelent tanuk vallomását. Lieszkovszky Pál tanárjelölt Dobét okolta. Ha nem izgatta volna Dobé őket, sem a vizitálás, sem más kegyetlenkedés nem történt volna. Ő csak a parancsnak engedelmeskedett. Ezután szünetet rendelt el az elnök. Szünet után megkezdte a bíróság Danszky főhadnagy kihallgatását. Danszkyknak a hivatali titoktartás alóli felmentése megérkezett. Danszky kijelentette, hogy a felmentés dacára csak olyan kérdésekben vall, amelyekről az az érzése, hogy vallomásával nem árt a nemzeti hadseregnek.

BUDAPEST. A Landaurügy tegnap tárgyalásán Landau Salamon mondotta el vallomását, melynek lényege az, hogy meggyőződése szerint öccsét meggyilkolták. Azt mondotta, hogy látta öccsének tetemét, melyen a megkínóztatás rémes nyomai látszottak. Kérte, hogy exhumálják a halottat és két külföldi tanárt hívjanak meg boncolására.

Landau Salamon vallomása közben az elnök szünetet rendelt el s eközben izgalmas incidens történt a folyosón Landau Salamon lányal és Danszky főhadnagy közt. A Landau-leányok egy ismerősükkel beszélgettek és Danszky szerint őt újra sértő módon aposztrofálták. Emiatt kikelt, mire a Landaurleányok ráváltak, hogy nem vagyunk a kelenföldi laktanyában, itt maga nem atyauristen. Az elnök intézkedése folytán a rendőrök simították el az ügyet, az érdekelt feleket igazoltatták és az esküdtszéki folyosóról minden illetéketlen embert eltávolítottak.

Aki nyaralni, vagy tündőre megy, ép úgy olvashatja az „Aradi Közlöny“-t mint odahaza. A kiadóhivatal bárhova — külföldre a bélyegköltség megtérítése mellett — utána küldi t. előfizetőinek az „Aradi Közlöny“-t.

HIREK.

A koldusok.

A kormány ez előtt hat hónappal egy nagyfontosságú rendeletet küldött Arad város vezetőségének, amely szerint a rendelet keltétől számítva a koldulás szigorúan tilos és a város köteles gondoskodni a rokkantak és munkaképtelenek ellátásáról. A rendelet kimondotta, hogy népkonyhákat és dologházakat kell felállítani azok részére, akik koldulásból éltek. A város annak idején intézkedett a rendelet első pontjának végrehajtásáról és a koldulást szigorúan megtiltotta a város utcáin. Akik a szigorú tilalom dacára koldulással foglalkoztak, bekerültek a rendőrség fogdájaiba. Azonban nem volt népkonyha, nem volt dologház, a rendőrség fogdája pedig nem arra való, hogy az ártatlan koldusok kiszorítsák onnan a kétes egzisztenciákat. Így tehát szabadon bocsájtották a koldusokat és jelenleg az a helyzet Aradon, hogy a miniszteri rendelet dacára, soha annyi koldus nem molesztálta a korzót, a Marospartján sétálókat, mint most. Csónkakezű, fellábu, ideg sokkos szerencsétlenek léptenyomon megállítják a járókelőket és adományért könyörögnek. A város vezetőségének sürgősen intézkedni kellene, hogy a kormány intencióhoz alkalmazkodva, felállítsa Aradon a népkonyhát és a dologházat.

ÉRTESETÉS. Hátralékos t. vidéki előfizetőink közül sokan csak akkor küldötték be tartozásukat és kérték a lap továbbküldését, amikor lapunk címükre való expedícióját beszüntettük. Ezen t. előfizetőink részére lapunkat újból megindítottuk és a bírói eljárás bevezetését felfüggesztettük. Azokat a t. előfizetőinket pedig, akik a pénz feladását postán jelezték, vagy annak a közeli napokban való elküldését ígérték, értesítjük, hogy a per megindításával várunk, amíg az összeg a kért határidőn belül megérkezik, nem akarván régi előfizetőinknek felesleges költséget okozni.

— A görög trónörökös pár Sina jában. Bucuresti. György görög trónörökös és neje Erzsébet hercegnő ma Sinaiába érkeztek. Constanzában a kikötőben Ferdinánd király és Károly trónörökös fogadták a nagy becsülettel felépült Erzsébet hercegnőt.

— Elutazott a földmivelségi miniszter. Két napig tartózkodott Aradon és a megyében Constantinescu földmivelségi miniszter, aki tegnap a város és a megye vezetőségével tárgyalt. A miniszter többek között elrendelte, hogy az aradi törvényeseken még egy agrárbizottságot alakítsanak a földosztási munkálatok gyorsítása végett. A miniszter tegnap este elutazott.

— Az aradi sziguranca új főnökhelyettese. A belügyminiszter Comsa Györgyöt az aradi állambiztonsági hivatalnál főnökhelyettesé nevezte ki.

Ujabb feljelentés Héjjas Iván ellen.

Egy lakás pör folyamánya.)

Héjjas Iván két szobát rekviráltatott Eötvös Bálint dr. házszobás lakásából. A felek a lakás átadásakor megállapodtak abban, hogy Eötvös Bálint dr. butorai maradnak Héjjas Iván lakrészében és Héjjas Iván megengedi, hogy távollétében a lakásba szabadon bejárhassanak. Nemrégiben Héjjas Iván emberei megtiltották Eötvösöknek, hogy Héjjas lakrészébe bemenjenek. Ezért Eötvös pert indított Héjjas Iván és segédje, Kövály Ottó kereskedő ellen, aki a mult hét végén, feleletül erre, kidobatta az udvarra és a folyósóra Eötvös Bálinték ingóságait. A mai tárgyalást, hogy csak felperes részéről jelent meg Eötvös Bálint. Az alperesek részéről sem Héjjas Iván, sem Kövály Ottó nem jelentek meg és maguk helyett képviselőre jogosult meghatalmazottat sem küldtek. Ennek folytán a bíróság Héjjas Ivánnal szemben mulasztási ítéletet hozott. Néhány perccel később érkezett a tárgyalóterembe Pálffy Antal, Héjjas Iván sófője és bejelentette, hogy a keresetet helytelenül kézbesítették. A bíróság a beérkezett vétivéből megállapította, hogy Héjjas Iván szolgásményezete kezébe jogérvényesen kézbesítették a keresetet. Eötvös Bálint dr. mégis kijelentette, hogy haj-

— Aradé marad a Veszthely. A megyei agrárbizottság ma délelőtt tárgyalta a veszthely ügyét. Több zsigmondházi polgár kérte, hogy a veszthelyet a hozzátartozó két hold földdel cszák fel közöttük. A bizottság elutasította a gazdákat és kimondta, hogy a tizenhárom vértanu kivégzési helyét kegyeletből meghagyja Arad városának. Ez a határozat mindenkorra érvényes.

— Tartózkodási engedélyek. Az aradi állambiztonsági hivatal felhívja Sznim Nándort, Móri Jánost, Lánisch Lilit, Molnár Mártont, Zmeskel Hedviget, Benedek Lajost, Albert Györgyöt és Török Oszkárt, hogy tartózkodási engedélyük átvétele végett jelentkezzenek.

— Átutalásokat jutányosan és pontosan eszközöl a Lloyd-Bank (Minorita-templommal szemben.)

— Negyven fokos hőség Olaszországban. Rómából táviratozzák: A hőség napról-napra nagyobb lesz. Palermóban szombaton 40, Rómában 39.2 fok meleg volt.

— Letartóztatott vízumcsaló. Budapest. Több feljelentés érkezett a főkapitányságra egy Sörös Ignác nevű egyén ellen, aki a román követség előtt a vízumra várakozóktól pénzt csalt ki, hogy utlevelüket meg tudja szerezni. Az összesen bejelentett kár eléri az egymillió koronát. A román követség előtt szolgálatot teljesítő de taktív tettenérte Söröst, előállította a főkapitányságra, ahol kihallgatása után előzetes letartóztatásba helyezték.

— Lelkészek mint tanítók. Bucuresti. A közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy azokban a helységekben, ahol nincsenek tanítók, ideiglenesen a lelkészek is megbízhatók a tanítással. Ebben az esetben a lelkészek veszik fel a tanítók illemtényeit.

landó előállni makacssági ítélet érvényességétől, mert a pert érde mileg akarja letárgyalni. A kijelentés után rövid jegyzőkönyvet vettek fel s elrendelték a per érdemi tárgyalását és határnapjául e hó 21-ének délelőtti 10 óráját tűzték ki. Eötvös Bálint kiegészítette a keresetét azzal, hogy a bíróság mondja ki ítélettel azt is, hogy az időközben kidobált butorait a Héjjas-féle lakásba visszaviheti és ott azokat Héjjas Iván úgy, mint korábban, meztlenül tartozik.

Dr. Eötvös Bálint vasárnap délelőtt feljelentést tett Héjjas Iván és kinyomozandó társai ellen életveszélyes fenyegetés címmel. Ez a feljelentés a lakásincidensből folyik és Eötvös Bálint szerint úgy követték el, hogy Héjjas Iván emberei megfenyegették Eötvös Bálintot azzal, hogy ha nem úgy történik minden, ahogyan Héjjasék akarják, akkor akasztás és lövés következik el. Azt is mondták Héjjas emberei Eötvösnek, hogy levágnák őt az emeletről, a butorait pozdorjává török és ha mozogni merészel, akkor Eötvös Bálintot „elküldik” és én úgy nem találják meg majd a tetteseket, mint a hogyan nem találták meg az Atheneumrombolás tetteseit sem.

— A katolikus gimnázium ügye. Glattfelder Gyula katolikus püspök vezetésével rövidesen küldöttség indul Bucurestibe a katolikus gimnázium ügyében azzal a kéréssel, hogy még egy évig a jelenlegi helyiségben hagyják meg a gimnáziumot, mert az új iskolaépület csak a jövő tanévre készülhet el a Kálvin János-utcában.

— Átalakítják a lakáshivatalokat. Bucuresti. A belügyminisztérium elhatározta, hogy a lakáshivatalokat a legtöbb erdélyi és regátsbeli városban felszerelték és a jelenlegi lakáshivatali szervezeteket teljesen átalakítják.

— Aki kétszer égett el. Gyoroki tudósítónk jelenti: Butár Györgyné néhány nap előtt egy gyertyával véletlenül meggyújtotta a ruháját, a mely lángralobbant és az asszony súlyosan összeégett, ugyanynyira, hogy égési sebeibe másnap belehalt. A szerencsétlenül járt asszonyt febrataltolták és a ravatal mellé felállított gyertya lángja valahogyan belekapott a szemfedőbe és rohamosan égni kezdett az egész ravatal. A jelenlevők gyorsan eloltották a tüzet, csak a szemfedő égett le.

— Internált árdragítók. Budapest. Ma három árdragítót internáltak, köztük a legnagyobb budapesti tápanyaggyárnak, a Glasner Miksa-féle gyárnak üzletvezetőjét, Knatter Ferencet.

— Arany, ezüstért magas árt fizet. Reiner József, Lutheránus templom mellett.

— Elégedetlen vármegyei tisztviselők. Budapest. A vármegyei tisztviselők országos egyesülete gyűlést tartott, amelyen résztvettek a repatriált vármegyei tisztviselők is. A gyűlésen anyagi helyzetüket beszéltek meg. Kimondották, hogy a státusredezésükről szóló javaslatot nem tartják kielégítőnek.

— Meghült a szentatya. Rómából jelentik: A pápa egészségi állapotáról elterjedt riasztó híreket megcáfolják. A pápa kissé meghült ugyan, azonban a napot nyugodtan töltötte el és tegnap már a szabad ég alatt misét is mondott.

— D'Annunzio balesete. A Stefani-ügynökség jelenti Gardone-Riveriából: D'Annunzio szerencsétlen baleset folytán villájában lezuhant s meglehetősen komoly sérülést szenvedett a fején. Állapota, amely kezdetben aggasztónak látszott, javult, orvosai azonban még nem tudnak végleges véleményt mondani.

— Monarchista puccstól tartanak Bécsben. Bécsből jelentik: Hoynigg Kuno főhadnagyot ma letartóztatták mert hír szerint esküvel fogadta, hogy kedden vagy szerdán monarchista puccsot hajt végre azzal, hogy megszállja az állami épületeket és internálja a köztársaság vezéreit. Ki hallgatása után a főhadnagyot elbocsájtották a rendőrségről, a rendőrség azonban széleskörű intézkedést tett és megszállta a legfontosabb állami épületeket, elsősorban a parlament épületét.

— Ir megtorló merénylet. Londonból jelentik: Neilson vezérőrnagy ellen Ashburton közelében ugyanaznap, amikor Wilson tábornok gyilkosait kivégezték, a gyilkosok kivégzésének megtorlásául az írek merényletet követtek el. Neilsont puskalövés érte. Állapota igen komoly.

— A newyorki egyetemre beiratkozott egy — nagymama. A newyorki Columbia-egyetemre, mint a Manchester Guardian-ban olvassuk, beiratkozott egy 71 éves asszony, akinek hat gyermeke és számos unokája van. A tudományozomjas matróna így nyilatkozott különös elhatározásáról:

— Azért iratkoztam be az iskolába, hogy megőrizsem szellemi frissességemet. Eddig anya voltam, de mióta gyermekeim megnőttek és megházasodtak, helyzetem megváltozott és az anyai gondoktól véglegesen felszabadultam. Most szükségem van az érzem, hogy foglalkozzam valamivel. En a tudományt választottam, mert nem igényel sok mozgást és fizikai fáradságot, azonkívül hasznos szórakoztató és mégis komoly.

— Orvosi hír. Dr. Windholz Béla szülész-nőorvos hazaérkezett és rendelését Kazinczi-utca 10. szám alatt (Mann-szanatórium) ismét megkezdte.

— Utlevelüket 45 leiert 3 nap alatt visumozunk. Gyűjtőhelyek: Weinberger cipőüzlet főtér és Weisz Dávid nagykereskedése. Str. Marasesti (Kossuth-u.)

— Borzalmas gyilkosság Grácban. Grácból jelentik: Josep Montenegro Eiza, egy kapitány elvált felesége husvét óta eltűnt. Egy újságközlemény kapcsán a gyanu Steiner Bruno fakeskedőre irányult, akit nagy arányu lopás miatt le is tartóztatnak. A rendőrség most Steiner lakásán házkutatást tartott és ez alkalommal egy virágtartó állványnak szolgáló márványoszlop belsejében oszlásnak indult holttestet talált. Az oszlopban a holttest fejét és karjait rejtette el, azután egy 15 centiméter vastag gipszlappal lezárta. Határozottan megállapítható, hogy a talált hullarészek az eltűnt kapitányné holttestével azonosak. Steiner a meggyilkolt asszony ékszereit ötmillió koronáért eladta. A gyilkosság részleteinek felderítésére folyik a nyomozás.

Három népbiztost kiutasított Ausztriából. Bécs. Az osztrák kormány nem hosszabbította meg Landler Jenő, Rudas László és Székely Béla volt népbiztosok tartózkodási engedélyét. A három népbiztos már el is utazott Ausztriából, valószínűleg Németországba. A többi Bécsben időző népbiztos tartózkodási engedélyét ez év december 31-ig hosszabbították meg.

A londoni sakkverseny. A brit sakkelőadvány-szövetség nemzetközi feladványversenyén a problémaversenyen Vész Tibor (Budapest) a második díjat nyerte el, míg Nagy Ödön, továbbá Schör László és Jakab Árpád (közös) művét dicsérlettel említették meg a magyarok közül. A brit sakk-szövetség nemzetközi főversenyén Steiner Endre (Budapest) az angol Michel, bajor Seitz és svéd Berndsson a favoritok. A Minor-versenyen Vajda Árpád dr. (Budapest) és Gooding (London) vezetnek. A mesterversenyen Capablanca világbajnok és Aljechin játszomája rövid tusa után eldöntetlen maradt. Atkins legyőzte Tartakowert, Bogoljubov vereséget szenvedett Smosko-Borowsky ellen s ezzel végleg elvesztette elsőszere való esélyét. Yates mester, a manchesteri Vahltschot kapitulációra kényszerítette. A Maróczy—Euwe játszma eldöntetlenül végződött. A versenyen Capablanca vezet, nyomában Aljechin és Vidmar haladnak, mögöttük Rubinstein és Tartakower következnek.

Schober nem mehet Newyorkba.

Nem enged az osztrák kormány. Nemrégiben Bécsben tartózkodott Enright newyorki rendőr-főnök s már akkor meginvitálta Schober bécsi rendőr-főnököt a szeptember 11-én Newyorkban kezdődő nemzetközi rendőrkongresszusra. Schober az őrjáti költségekre vonatkozó kitért a meghívásról. Azóta Enright visszatért Newyorkba s onnan három ízben megismételte meghívását, távirati úton. A bécsi rendőr-főnök a szövetségi kancellárhoz juttatta a táviratokat s az osztrák kormány úgy határozott, hogy Schober nem mehet Newyorkba, még pedig nem csupán a nagy költségek miatt, hanem főleg azért, mert mostanában bizonytalan a helyzet Bécsben s a kormánynak esetleg multhatatlanul szüksége lesz Schober érvelésére.

Amerikai levelek a Holtmarosban

Megdézsmált dollárkildemények. Az aradi postafőnökséghez már hónapok óta érkeznek jelentések magánfelektől, hogy Amerikából várt és ott feladott ajánlott levelek nem érkeznek meg a címzetekhez. Amerikából tudvalevőleg igen gyakran dollárokkal bélelt leveleket küldenek az ott élő polgárok az idevaló családtagjaiknak, akiket a levelek eltűnése érzékenyen megkárosított. A postafőnökség azzal utasította el a levelek sürgötöt, hogy a feladóknak kell azokat megreklamálniok. Ma két papirgyári munkás szenzációs letre bukkan a Holtmarosban, a mely világosságot derített az eltűnt levelek ügyében. A két mun-

kás 300 darab Amerikából feladott ajánlott levelet talált a vízben. A borítékokból az értékes mellékletek hiányoztak, az ottmaradt levelekből azonban meg lehet állapítani, hogy nagyobb mennyiségű dolglárt sikkasztottak el. A rendőrség szigorú nyomozást indított a bűnös kézrekerítésére.

Pusztító szélvihar Bécsben és Budapesten

BUDAPEST. Tegnap este a napokig tartó trópusi forróságra óriási szélvihar keletkezett. A szélvihar lákat csavart ki tövestül, épületállványokat összedöntött és a Hungária evezősegylet összes csónakjainak parthoz erősítő köteleit széjjeltépte. Számos könnyebb sebesülés történt. A szélvihar orkán módjára pusztított Bécsben is, ahol olyan óriási méreteket öltött, hogy az utcai közlekedés lehetetlenné vált. A házak ablakai csörömpölve hullottak a járdára. A vihar tegnap egész napon át pusztított. Ennek a hirtelen keletkezett orkánnak tulajdonítható az a kisebb-szerű szélvihar, amely ma kora reggel volt Aradon. Hajnal tájban sűrű felhők tornyosultak az égen, erős szél tombolt, amely elűzte az esőfelhőket.

Az álomkirályfi

(Az aradi pénzügyigazgatóság romantikája.) Az aradi pénzügyigazgatóság komoly, szürke épületében egy bájos, romantikus esemény játszódott le a napokban, amely érthető izgalmat keltett különösen a női tisztviselők körében. Az adóhivatal egyik szobájában alig egy éve dolgozik egy fiatal leány, aki lelkiismeretesen rendezte, iktatta naponta a poros aktákat és odaadón könyvelte el a rideg tételeket és néha-néha elmerengtek sötétkékszemű, miközben gondolatai talán a mesebeli királyfi felé szálltak, aki megkönyörül rajta és elviszi a komor falak közül a kakaslábon forgó várkastélyba. A mesebeli királyfi nem jött, azonban a sötét ábrándos szemű kis hivatalnok leányka vágyait és sóhajait mégis csak meghallgatta a jóságos tündér. A napokban a pénzügyigazgatóság szolgálja jelentette a sötétszemű leánykának, hogy egy fiatal ember várja a folyosón. A leányka elpirult, megnézte magát kis tükrében, rendbeszedte ébenszínű hajfürtjeit és kiment a folyosóra. Ott egy elegáns fiatalember várt rá, aki bemutatkozott és így szólt:

— Kisasszony, én kegyeddel előttem 17 évvel találkoztam Szászvárosban. A házunk egymás mellett volt. Magácskát igen gyakran tartottam az ölemben, mert magácska még akkor kicsi, kis leányka volt. Én elmentem Amerikába, most már jómódu ember vagyok, sőt a valutadifferenciákat figyelembe véve, az itteni viszonyokhoz képest milliommósok is nevezhetem magam. Elhatároztam, hogy megnősülök és pedig régi kedves hazámból, Szászvárosból akartam

asszonyt venni új hazámba. Magára gondoltam. Megtudtam, hogy itt van Aradon. Akar a feleségem lenni?

A sötétszemű leányka pírulva hallgatta végig a fiatalember beszédét. Egy kicsit zavarba jött és különös, furcsa gondolatok kezdtek rajzani az agyában. Ez a beteljesülés, erről ábrándozott, erre vágyott. Már csaknem a nyakába borult a „kiszabadítójának”, amikor talán eszébe jutottak az atyai intelmek, vagy talán a komoly akták, vagy a reális számok jelentek meg előtte, szemébe nézett a fiatal embernek és három nap gondolkodási időt kért. A három napot arra használta fel, hogy érdeklődött a fiatalember felől és megtudta, hogy az teljesen igazat mondott. Ma már mint férj és feleség együtt ülnek valamelyik óceánjárón és eveznek a boldogság felé.

Közgazdaság.

Esett a márka.

Négy nap óta hányzik a párisi tőzsde árfolyam jegyzése. Szombaton tőzsdészünet volt, hét-kön Bastill bevételének emléktüneménye, kedden katolikus ünnepe volt. Négy nap óta nem kapunk jelentést a leu állásáról Párisból, a mely a legfontosabb jegyzési helye a leu-nak. Csak a beráni tőzsde jegyzésekből következtethetünk arra, hogy a leu a múlt heti rohamos emelkedése óta esett. A leu esését mutatja az is, hogy Aradon a dollár erősen emelkedett és a márka, amely Zürichben esett, Aradon nem változott. A márka zürichi esése roppant nagy jelentőséggel bír, mert a mostani állása a legalacsonyabb és ha esése tovább tart, egészen a magyar korona mellé csuszik alá, amelyhez még nem állott olyan közel, mint most.

Aradi valutaárak (augusztus 16): Dollár 150, márka 19, sokol 390—400, dinár 130, francia frank 12.5, magyar korona 10. — Kifizetések: Budapest 10.50, Bécs 440, Berlin 16, Prága 390.

Bucuresti kurzusok (augusztus 16): Márka 18—19, francia frank 11.60—12, dinár 120—125, sokol 355, dollár 133—135, magyar korona 13.5. — Kifizetések: Páris 11, Newyork 142, Prága 385, Berlin 14.5, Bécs 25, Budapest 9.5.

Zürichi nyitás (augusztus 16): Berlin 51.50, Newyork 525.50, Milano 23.95, Prága 15.30, Zágráb — Varsó —, Bécs 1, osztrák lebelyegzett korona —.

Budapesti hivatalos zárlat (augusztus 16): Bucuresti 9.80, London 7025, Berlin 160, Milano 71.50, Páris 1255, Prága 44.25, Zürich 300 Bécs 2.20, Zágráb 4.65, Newyork 15.75.

Zürichi zárlat (augusztus 16): Berlin 51, Newyork 525.25, Milano 23.45, Prága 15.40, Budapest 36, Zágráb 155, Varsó 7.25, Bécs 1, lebelyegzett osztrák korona 1.25.

Budapesti vágómarhavásár. Felhajtott összesen 1180 marha, ebből 40 ökör és 22 bivaly román származású. Árjegyzések kilogram-

monkint élősulyban: ökör, legjobbmínőségű 93—127, ökör közep 56—88, ökör silányabb 42—54. A vásár még a múlt hetinél is lanyhább irányzat mellett folyt le, a prima minőségűek 1—2 koronával, a középminőségűek pedig 4—6 koronával olcsóbbodtak. Néhány száz darab eladatlanul maradt. — Ferencvárosi sertésvásár. Felhajtás 1200 darab sertés. Eladott kilogrammonkint élősulyban: Könnyű sertés 180—298, közep 225—327, nehéz 215—320 koronáig. Az irányzat lanyha volt.

Magyarországi termésjelentés. Budapest. A földművelésügyi minisztériumba beérkezett jelentések szerint a meleg, száraz szél jelentékenyen negakasztotta a még kintlevő kapásnövények fejlődését. A buza behordását már befejezték; a minősége általában kielégítő. Katasztrális holdanként 5 métermázsza buza, rozsából 5.44, árpából 5.58 átlagos termés várható. A kerti veteményeknek esőre van nagy szükség.

Regátbelli adórendszer Aradon.

Tegnap vezették be az aradi adóhivatalnál az új adószedési, illetőleg elkönnyvelési rendszert, a mely hosszadalmasabb eljárást kíván, mint az előbbi. Eddig ugyan is az adókönnyvecskékbe bevezették a befizetni kívánt adóösszeget. Most a félnek egy nyilatkozatot kell kiállítani, melyben részletesen feltünteti, hogy milyen összeget kíván befizetni és részleteznie kell, milyen adókra akarja az összeget elszámolni. Ha ez megtörtént, az adókerületnél bevezetik az összeget az ívekbe. A fél ezután a könyvelőségbe megy, ahol egy nyugtát állítanak ki, majd külön-külön részletezik az állami és községi adókat. Ezeknek megtörténte után az iratok a pénztárhoz kerülnek, ahol meggyőződnek arról, hogy az adóösszegek helyesen vannak-e bevezetve a különböző kajstromokba és előjegyzésekbe. Ezután történik a befizetés és a nyugtázás. A nyugtával a félnek vissza kell mennie az adóügyszálfához, ahol a megtörtént befizetést igazolják az adófőkönnyvekbe.

Mozsi.

„Egy párisi kalandor”. Bemutatta szerdán az Apolló-színház. Igazi meleg siker tette szinte feledhetetlenné az Apolló-színház szerda esti bemutatóját. A párisi apache-világ vonzó és rejtelmes életét, a boulevardok forró levegőjét ragyogtatja meg előttünk ez a kép, amely nem annyira mély lelki emóciókra, mint inkább a felvételek szépségére bázisozta sikerét. A kiváló kép még csütörtökön marad az Apolló műsorán.

Bemutató az Urániában. A Costilizai haramia nő címen hatalmas sláger-film mutatott be kedden az Uránia-színház. A gyönyörű felvételek csak keretet nyújtanak az izgalmas mesének, amelynek középpontjában egy értékes nyakláncnak a sorsa áll, amelynek birtoklásával a Korovin grófok birtokát képező Costilizai kastély is idegen kézre kerülne. A meginduló küzdelem idegborzongató jeleneteket állít elénk. A kép főszerepeiben Costa Ferenc, Simon Magda, Hille Adolf stb. nyújtanak biztosítékot arra, hogy a képnek maradandó a sikere. A második rész pénteken kerül bemutatásra.

Jugoszlávia és Csehország viszállya.

(Már nem ellenzik Magyarország felvételét a népszövetségbe.)

London. A Morning Post belgrádi levelezője írja: Jugoszlávia és Csehország között komoly összejáratás támadt. Azon különböztek össze, hogy ki képviselje a kisanantot a népszövetség tanácsának küszöbön álló ülésén. A megállapodás az volt, hogy a kisanant államai közül évről-évre másik állam küld megbizottait. Jugoszlávia most azt kívánja, hogy először az ő képviselője szerepeljen a tanácsban, mert véleménye szerint a napirenden szereplő kérdések egytől-egyig Jugoszláviának kérdései. Evvel szemben Benes első ízben Csehország megbizottjával akarja képviseltetni a kisanantot, még pedig azon a címen, hogy Csehország a kisanant első és legerősebb hatalma. A belgrádi kormány megneheztelt ezért és úgy a belgrádi, mint a zágrábi sajtó pártkülönbség nélkül hevesen támadja Benest. Merész képzelődésnek mondják, hogy Csehország a kisanant vezetőjének tartja magát. Ideje már véget vetni annak, — írják — hogy Benes a maga céljai szerint dirigálhassa a jugoszláv hadsereget, amelynek erejére annyira rá van utalva a belső zavarokban meggyöngyült Csehország. Az angol lap tudósítója ehhez hozzáfűzi, hogy Jugoszlávia nem akar szakítani Csehországgal, de mindenesetre erős ellenérzéssel nézi Csehország szereplését.

Bécs. A Népszövetség genfi titkársága átiratot intézett a magyar kormányhoz, amelyben közölte, hogy a szeptemberi tanácsülésen tárgyalni fogják Magyarországnak felvételi ügyét is. Egyben felhívást is tartalmazott az átirat, hogy Magyarország nevezze meg delegátusait, akira népszövetség tanácsülésén a felvételi kérvényt meg fogja indokolni. A kisanant egyik diplomatája kijelentette, hogy értesülése alapján a kisanant állami Magyarország felvétele ellen nem fognak kifogást emelni és azt hallgatólagosan támogatni fogják. — Romániának Magyarország felvétele ellen soha sem volt kifogása, csak Csehszlovákia és Jugoszlávia elleneztek ezt, mivel attól tartottak, hogy Magyarország, mint a Népszövetség tagja, legjobban hajthatja végre az elhunyt Károly király restaurációját. Most, hogy ez a veszedelem már nem kísért, revideálták eddigi álláspontjukat és Középeurópa konszolidálására nézve előnyösnek tartják, ha Magyarország is tagja lesz a Népszövetségnek. — Csehszlovákia és Jugoszlávia a Népszövetség szeptemberi tanácsülésén nem fognak kifogást emelni Magyarország felvétele ellen. Meglehet, hogy presztizs-kérdés folytán a felvétel len szavaznak, de ez csak for-

malitás lesz, mivel eddigi álláspontjukat a nyilvánosság előtt nem akarják megtagadni.

Prága. A marienbadi találkozóról a „Prager Tagblatt“ ezeket írja: Az általános politikai helyzet enyhülése abban ismerhető fel, hogy a kisanant új szerződésében a Habsburg-kérdés már nem középpontja a tárgyalásoknak s így a főként Magyarország ellen irányuló eddigi szerződés határozmányai részint megszűnnek, részint enyhülnek. Irányadó cseh és jugoszláv politikusok felfogása szerint a Habsburg-kérdés az aktív politikára most már elvesztette jelentőségét.

A szerkesztésért
KÁROLY JÓZSEF
felel.
Cenzurat: Dr. Romul Mager.

MINDENFÉLE LAKATOS ÉS ESZTERGÁLYOS MUNKÁKAT
rácok, tűzhelyek készítését vállalja legjutányosabb áron
EUGEN BALLA
fém és vasipari vállalat, Str. A. Mocioni (Orczy-u.) 1. sz.

Eladó
Aradul-noun (Ujaradon) Fő-
uton levő négyszobás modern
magánház nagy kerttel.
Bővebbet kizárólagos megbizottamtól: 12401
WALLINGER-irodában, Strada
Eminescu (Deák F.-utca) 10. szám.

Nagy választék:
Író- és sokszorosító gépekben,
kellékraktár.
Szakszerű javítóműhely
Író, számológépek, National Cas-
sák, tökéletes javítása. Kulans ki-
szolgálás.
Schmotzer & Szegfű
Strada Luther No. 1. 8796

Ingyen nem, de mélyen lezártított áron bérmentve az alatt felsorol-
tak közül bármelyiket postán kapja, ha ajánlott levélben
rendel és mellékel (utánytételt a posta nem vesz fel csomagot)

25.- Lelet:
1 kötött selyem nyakkendő, 1 vagy 2 drb zsebkendő, 1 pár férfi zoknit
patent tartóval, 1 gummi nadrágtartót, 1 pár finom női harisnyát, leg-
újabb Gillette-rendszerű önbortóvt készítő-készlettel és 8 késsel, 1 leg-
újabb tyukszem- és keménybőr-gyalut 6 késsel, 10 elsőrendű borotva
pengét, 2 drb művészi faliképe: üveg alatt, 1 bontófésűt, 1 legfinomabb
manikűr ollót, 1 legfinomabb bogyujtót, 1 zsebkést, 1 töltőtollat.

Míg a készlet tart:
1 legfinomabb manikűr készlet, vagy 1 kézi ventilator-legyeső
40.- Lelet
Elsőrendű zseb- vagy karkötő órák jótálassal **80.- Lelet.**
Uj! Uj! Aram- és vezeték nélküli, soha el nem romolható „Novell“ ajtó-
vagy kaputelefont **80.- Lelet.**
Legjobb gyártmányú szájharmónikák **15, 20, 25, 30 Lelet.**
Szin és nagyság megirandó. Portóért tételenként
5 Lelet küldendő. — Árjegyzék kívánatra 2 Lelet.

Cím: **I. SZEMERE** Wien, VI., Windmühl-Gasse 30.
Rendelésnél hivatkozzon az „Aradi Közlöny“-re.

CSÁKY
ÓRAS
ÉKSZERÉSZ
ÉS VÉSNÖK
STRADA HORIA No. 1.
(SZÉCHENYI-U.)
Béke minőségű márka órák,
ékszerek; vésnői olkók;
órajavítás, ékszerésés 12661
stanoni-vésés a legolcsóbb áron.
Aranyat, ezüstöt magas áron vesz.

**Jóállapotban levő
üvegbalonokat
megvételre
keresünk.** 12538
MAYER RICHARD és TARSÁ
Piata Avram Iancu
(Szabadság-tér) 18. sz.

„Imperial“
étterem és sörszarnok-
ban (volt Kádár-féle helyiség)
állandóan izletes hideg és meleg
ételtek, kiváló fajták, frissen ca-
poit sör kaphatók. Fogári árak.
Esténként elsőrendű cigányzene! Vasár-
és Ünnepnap katonazene! Minden pén-
töket halasztály. 12389

Építkezéseket,
tervezéseket, és javításokat
jutanys áron vállalkoz:
Virág Kálmán
Építőmester, Arad, Bul. Carol I. (Erzse-
bet-körut) 59. 8588

BRILLIÁNS arany és
ézüst árukat
KÖVEKET, magas áron
veszek.
KUN, ékszerész. 12017

UHU
KÁVÉPÖTLÉK
BEÖNYES

Gyógyszerész, szerény-
igényű ro-
máni tudó
nem okleveles munkatársat sejtleg gya-
kornokat felvevő 3788
HOLIGSKA DEZSŐ, gyógyszerész Borosjenőn.

Reagot
**ember kap
foglalkozást
és állást**
AZ
ARADI KÖZLÖNY
apróhirdetési útján.
ÖN IS
kaphat megfelelő foglal-
kozást bármilyen szak-
mában, vagy ha munka-
erőre van szüksége, ön
is megkaphatja a meg-
felelő embert, ha az
Aradi Közlöny
hirdetési útján keresi.
AZ
Aradi Közlöny-t
az olvasóközönség ezrei
olvassák állandóan.

Használt ólom
megvételre kerestetik.

Utlevelekre vizumot 55.— Leleért legpontosabban leggyorsabban a „Kelet” hirlapiroda szerez

Apró hirdetések.

udnivaló az apróhirdetésekről:

- Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.
- Minden szó hirdetési ára 75 bani.
- Vastagabb betűvel 1 lei 50 bani.
- A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
- Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel.
- Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
- A legkisebb hirdetés ára 10 szögig 7 lei 50 bani.
- A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa.

Levelezés.

- „ŐSZ” Laposa postrest, levele van Nyár töl. 3797
- FIATAL ösvegy aszony keresi 30 éven felüli garcon ur barátságát, ki öt anyszpig támogatná. Leveleket „Kelleme otthon” jellegre a kiadóba lén. 12214

Alkalmazás.

- FOGTECHNIKUS tanulónak felvétetik 4 középsikolát végzett nő. Cím a kiadóhivatalban. 12538
- SEGEDÉSPÉSZT keresünk Diesel motor üzemünk részére. Fizetés megállapodás szerint. Cím a kiadóhivatalban. 12583
- IRODAI kisasszony, gyors és gépiró, magyar és lehetőleg német vagy román nyelvismerettel, vidéki gyárvállalat részére azonnali belépésre felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 12638
- BEJÁRÓNO aszonak keresetik. Cím a kiadóban. 5000
- CUKRASZEBŐGÉD, ki a cukorka és ocoládó árak összes ágazatában önállóan dolgozni tud, mikébbi belépésre keresetik. Ajánlatokat referenciákkal és fizetési igények megjelölésével a kiadóhivatal továbbít. 3787
- BORÜGYVÖK felvétetik Aleve borpinóben. Str. Unzei (Fábán G.) 4-5. 11744
- IRODASZÖLÖGAT, ki fizetésnemesével már foglalkozott, felvesz Lloydul Roman vezérügynökség. Str. Unzei (Fábán G-u.) 4-5. szám. 11744
- AUGUSZTUS 1-re románul tudó fiatal vögyeskereskedő segéd felvétetik. Brinda Athanas, Bárzava. 8789
- JOB MINDENES leány, esetleg bejárónó keresetik. Str. Pescarului (Chibocly Imre-utca) 3. 3790
- BEJÁRO FÖZÖNÖ urháshoz ajánljonik. Str. Mocioni (Oroz-utca) 19. 3784
- TAKARITÓNÓ keresetik a feggl órákban garcon lakás takarítására. Cím a kiadóban. 8793
- PERFEKT irodistaó fakereskedelmi szakmához felvétetik. Nyelvismeretekkel bírók, valamint gép- és gyorsírók előnyben. Ajánlatokat „Faszakma” címen Wallinger hirdetője továbbít. 12400
- IRODAI KISSASSZONY keresetik, perfect román szép kézírással. Kezdő fizetés havi 400 Lei. Cím Wallinger hirdetőjében. 12400
- DEUTSCHES Fräulein zum Kindern gesucht Arad, Holländer, Strada Bucur (Estrada-utca) 10. 3794

KÉT ÜGYES németül tudó irodistát keres egy aradi iparvállalat azonnali belépésre. Cím a kiadóhivatalban. 12534

GYAKORLOTT filmjavító leányok felvétetik „Royal” Piata Avram Janou (Szabadság-tér) 9. 11745

Vétel és eladás.

- ELEGANS összecukható gyermekkosci eladó. Str. E. Ghiba Birta (Varjassy József-utca) 20. 3796
- KÉT DRB. 30 hektós és több transport-hordók jó állapotban eladók. Armbruster-nél, Paulia. 3786
- KERÉKPART vennék. Reiner óra, ókszer-üzlet, Lutheránus templom mellet. 3787
- HAROM DRB. perzsa-szőnyeg jutányosan eladó. Str. Eminescu (Deák Ferencc-utca) 24., I. em. ajtó 8. 3791
- KERESZTHUROS elsőrangú fekete rövid bécsi zongora eladó. Str. Tribunal Axente (Damjanich-utca) 14. 11810
- EBÉDLŐPERZSA 3x2 méter eladó. Str. Tribunal Axente (Damjanich-utca) 14. szám. 11810
- PIANINO elsőrangú, fekete eladó. Str. Tribunal Axente (Damjanich-utca) 14. szám. 11810

MINDENKINÉL TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat, perzsa, szmirna, argamant-szőnyegekért, török kendőkért, antik és modern butorokért, zongorákért, modern és antik dísztárgyakért, japán vazákért, régi ezüst és arany műtárgyakért, mindennemű műbeccsi régiségért Szépművészeti Salon Strada Eminescu (Deák Ferencc-utca) Orttay-palota. 11911

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, figurákat, vazákat, szobrokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, festményekért, mindenféle ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszőnyegeket, dísztárgyakat és egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique (Bulev. Regina Maria 20. Fischer Eliz-palota.) Alkalmi ajándékok dus bevásárlási forrása. 11691

VESZÉK magas áron használt férfiruhát, utazóbundát, köpenyt, bőröndöt, hangszert, varrógépet, asztrém, butort, szőnyeget. A Schöcher, Piata Pievnei 5. (Arpád-tér.) 3641

ELADÓ két matt sodronybetétes ágy hozzá két éjjeli szekrény. Str. Vasile Strotescu (Teleky-utca) 22. 12400

HUSZEZER KÖNYV olcsó kiürsítése Kerpelnél. Ugyanott tekerccs-csomagoló 14 Leleért kilonként. 12681

EGY négy üléses üzemképes Wanderer autó eladó. Cím a kiadóban. 3778

Ingatlan.

- Str. GRIGORIE ALEXANDRESCU (Bercsényi-utca) 48. számú, Piata Luptei (Szent Péter-tér) 4. számú házak eladók. Bővebbet szivességből Zombory fodrásznál. 3616
- CALEA SAGUNA (Varjassy Lajos-utca) 2. számú ház eladó. Értekezni Strada 29 Decembrie (Hassinger-utca) 1. sz. Sárossynál. 12399
- STR. GRIVITEI (Mikló-utca) 82. számú szép ház eladó. 3788
- PIATA IMPARATUL TRAIAN (Attila-tér) 3. sz. gyönyörű szép földszintes adómentes magánház 3 szobás lakással, 380 □-l kerítell, elutazás miatt sürgősen eladó. Érdeklődni Victoria iroda, Piata Avram Janou No. 16. 12214
- STRADA GENERAL C. COANDA (Borona-utca) 50. számú sarokház 2 üzlettel, 2 szobás lakással áron alul sürgősen eladó. Megbízott: Szona „Argus” iroda Str. Eminescu No. 1. 11744

SIRIAN (Világoson) több kisebb-nagyobb szők felszereléssel, lakóházzal eladók. Bővebbet Wallinger-irodában. 12401

Üzletek.

PÖLGARI VENDEGLŐ vasutnál, elismert erős forgalmu üzlet lakással, betegsége miatt sürgősen eladó. Bővebbet „Argus” iroda Strada Eminescu (Deák Ferencc-utca) 1. sz. 11744

JÓFORGALMU vendéglő elsőrendű inventárral repatriálás miatt olcsón eladó. Ugyanott boros hordók is eladók. Cím Wallinger hirdetőjében. 12400

Ellátás.

SZOLID fiatal ember teljes ellátást keres. Cím a kiadóban. 3788

INTELLIGENS fiatalember teljes ellátást keres. Cím: Wallinger hirdetőjében. 12401

Különléle.

A 827-ES SZAMU bicikli, ugyszintén Kardos Gyula névre szők személyazonossági igazolványokat elvesztettem. Kérem a becsületes megtalálót, ezen igazolványokat a rendőrségen leadni. 3792

EZERJÖFÜ gytmorelixh, pártatlan hatásu szer gyomor és bélbántalmak, étvágytalanság, hányinger, felfuvtottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes gyógy-szertár Aradon. 10831

COPYINGOFFICE lelró, sokszorosító, fordító iroda, diktáló szoba Schmotzer si Szegfűnél, Luther-utca. 3649

Ha nem akar hirdetésével a kiadóhivatalba fáradni úgy feladhatja a következő helyeken:

- WALLINGER ISTVÁN hirdetésfelvétel irodája Str. S. Brancovici (Lázár Vilmos-utca.)
- „KELET” hirlapfelvétel és hirdetés felvevő iroda Str. Alexandri (Salacz-utca) 1.
- HAASZ ügynöksége Strada Romanului (Zrinyl-utca) 6.
- MANDL Bulevardul Regele Ferdinand I (Boros Béni-tér) 15. szám alatt napirület.
- SZIRMAI adásvételi irodája Str. Tribunal Axente (Damjanich-utca) 14.
- III. KLEIN MÓR könyvkereskedésében Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 12.
- „VICTORIA” általános kereskedelmi iroda Piata Avram Janou (Szabadság-tér) 16.

CONVOCARÉ la adunarea generală ordinară

a Societății Anonime Economice și Industriale de Pâncota, firmă înregistrată din Pâncota, care va avea loc la ziua de 26. August 1922, orele 11 în localitatea ei proprie din Pâncota, a căru ordin de zi e următorul: 1. Raportul direcțiunei asupra anului de gestiune 1921. 2. Raportul comitetului de supraveghere asupra anului de gestiune 1921. 3. Stabilirea bilanțului și contului de profit și pierdere al anului de gestiune 1921. și decidera asupra rezultatului de gestiune. 4. Decidera asupra absoluturului ce urmează a fi dat direcțiunei și comitetului de supraveghere. 5. Stabilirea onorarului comitetului de supraveghere pe anul de gestiune 1921. 6. Alegerea comitetului de supraveghere, respective stabilirea timpului lui de activitate. — Direcțiunea face atenți actionarilor, că în conformitate cu paragraful 9. din statute posesimea a 20 acțiuni îndreptătește la un vot, însă numai în același caz, dacă actionarul respectiv si-a depus acțiunile cu cel puțin 6 zile înainte adunării generale. Depunerea se va face sau la casieria societății anonime la Pâncota, sau la Banca Chrissoveloni la București sau la Banca Agrară și Industrială la Pâncota. Rapoartele direcțiunei și ale comitetului de supraveghere, bilanțul, contul de profit și pierdere asupra anului de gestiune 1921, stau în localul societății anonime la dispoziția onorațiilor actionarilor. Dat la Pâncota, la 10. August 1922.

DIRECTIUNEA.

Cont bilanț la 31. Decembrie 1921. Active: Imobile: 7.315.712.58 Lei. Cassa: 33.496.62 Lei. Hărăfil de valoare: 48.500.— Lei. Debitori: 5.265.516.10 Lei. Reserve: 6.812.378.39 Lei. Pierdere: 1.900.85 Lei. Total: 19.477.504.54 Lei. Pasive: Capitalul sociar: 5.000.000 Lei. Reserve pentru scăderea valorilor: 490.212.58 Lei. Creditori: 13.987.291.96 Lei. Total: 19.477.504.54 Lei.

Cont de profit și pierdere la 31. Decembrie 1921. Eșire: Cheltuieli și salarii: 2.670.005.52 Lei. Descoperirea scăderilor de valoare: 29.686.82 Lei. Creanțe incassabile: 266.308.17 Lei. Reportul pierderei: 81.204.97 Lei. Total: 3.047.205.48 Lei. Intrare: Resultat brut: 3.045.304.63 Lei. Pierdere: 1.900.85 Lei. Total: 3.047.48 Lei.

MEGHIVÓ a Societate Anonimă Economică și Industrială den Pâncota

pankotai bej. cégnek 1922. évi augusztus hó 26. napján 11 órakor Pankotán a saját üzlethelyiségében megtartandó rendes közgyűlésére.

amelynek tárgysorozata a következő: 1. Az igazgatóság jelentése az 1921. üzletéről. 2. A felügyelő-bizottság jelentése az 1921. üzletéről. 3. Az 1921. üzletévi mérleg és nyereség és veszteségszámla megállapítása és határozathozatal a mutatkozó üzleteredmény felett. 4. Határozathozatal az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény felett. 5. A felügyelő-bizottság 1921. üzletévi tiszteletdíjának megállapítása. 6. A felügyelő-bizottság választása, illetőleg működésének időbeli megállapítása. Az igazgatóság figyelmezteti a részvényeseket, hogy az alapszabályok 9. §-a szerint 20 részvény birtoka ad egy szavazatot, de csak abban az esetben, ha az illető részvényes részvényeit legalább 6 nappal a közgyűlés előtt letétbe helyezte. A letétbe helyezés vagy Pankotán a részvénytársaság pénztáránál, vagy pedig Bucurestben a Banca Chrissoveloninál és a Banca Agrară și Industrială din Pâncota eszkölzendő. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentései, az 1921. üzletévi mérleg és nyereség- és veszteségszámla a részvénytársaság üzlethelyiségében a részvényeseknek rendelkezésre állnak. Kelt Pankotán, 1922. évi augusztus hó 10. napján.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Mérlegszámla 1921. december 31-én. Vagyon: Ingatlanok 7.315.712.58 Lei. Pénztár 33.496.62 Lei. Értékpapir 48.500 Lei. Adóskok 5.265.516.10 Lei. Készletek 6.812.378.39 Lei. Veszteség 1.900.85 Lei. Összesen 19.477.504.54 Lei. Teher: Részvénytőke 5.000.000 Lei. Értékesítőkenti tartalék 490.212.58 Lei. Hitelezők 13.987.291.96 Lei. Összesen 19.477.504.54 Lei. Nyereség- és veszteség-számla 1921. december 31-én. Kiadás: Költségek, munkabérek és fizetések 2.670.005.52 Lei. Értékesítőkenti leírás 29.686.82 Lei. Behajthatatlan követelések 266.308.17 Lei. Veszteségáthozat 81.204.97 Lei. Összesen 3.047.205.48 Lei. Bevételek: Bruttoeredmény 3.045.304.63 Lei. Veszteség 1.900.85 Lei. Összesen 3.047.205.48 Lei.

Sohasem hirdet hiába az „Aradi Közlöny”-ben

Nyomatott az Aradi Nyomda Vállalat rotációs gépe. Kiadóhivatalban Aradi Nyomda Vállalat.